

Қазақстан Республикасы Ғылым және жоғары білім министрлігі
Әлкей Марғұлан атындағы Павлодар педагогикалық университеті " КЕАҚ
Құзыреттер және үздіксіз білім беру орталығы

**«Қазақ тілін конструктивтік-сатылы оқыту принципі»
біліктілікті арттыру курсының білім беру бағдарламасы**

Павлодар 2026ж.

I. Жалпы ережелер

Бүгінгі білім беру бағдарламасы мұғалімдерден оқушылардың ауызша сөйлеу дағдыларын дамытуға баса назар аудара отырып, оқыту әдістері мен тәсілдерін үнемі жетілдіруді талап етеді. Әрбір оқушының өзін-өзі дамытуға, шығармашылық қабілеттерін көрсетуге және дамытуға мүмкіндігі болуын қамтамасыз ету үшін мұғалімдер қолайлы жағдайлар жасап, әртүрлі әдістемелік тәсілдерді қарастыруы керек.

Қоғам талаптарына сәйкес қазақ тілін оқытудың басты мақсаты - тілді коммуникативтік тәсілдер арқылы оқыту және ауызша сөйлеу дағдыларын дамыту. Сондықтан мен ұсынып отырған әдістемелік құралдың мақсаты - студенттерге өз ойларын еркін және сауатты түрде жеткізуге, қарым-қатынас жасауға және пікір алмасуға, қарапайым тілмен болса да үйрету, сондай-ақ жалпы ауызша және жазбаша дағдыларды дамыту.

Сонымен қатар, нұсқаулықта ұсынылған әдістерді қолдану студенттердің практикалық шығармашылық белсенділігін дамытуға ықпал етеді, олардың тілге деген қызығушылығын арттырады және ауызша сөйлеу дағдыларын дамытуға көмектеседі.

«Қазақ тілінде ауызша және жазбаша сөйлеуді дамыту: жай сөйлемнен еркін қарым-қатынасқа дейін» курсының әдістемелік бағдарламасы (бұдан әрі Бағдарлама) қазақ тілін оқыту саласындағы мұғалімдердің кәсіби құзыреттілігін арттыруға бағытталған, ол түпнұсқа әдістер арқылы сөйлеу және жазу дағдыларын дамытуға баса назар аударады.

Әдістеме қарапайым сөйлемнің құрылымын түсінуден ауызша және жазбаша түрде өз ойларын еркін және сауатты жеткізуге жүйелі түрде көшуге бағытталған. Көпмәдениетті ортада тілді оқытуға қойылатын заманауи талаптарды көрсететін етістіктер мен есімдіктермен жұмыс істеуге ерекше назар аударылады. Бағдарлама 47 етістік құрылымының көрнекі моделі болып табылатын «Шаңырақ» сияқты меншікті құралдар арқылы оқуға кезең-кезеңмен тәсіл ұсынады.

Бағдарламаны әзірлеу кезінде мыналар ескеріледі:
халықаралық зерттеулердің нәтижелері (PISA, ЭЫДҰ),
оқушылардың функционалдық сауаттылығын дамытуға арналған тапсырмалар,

«Білім туралы», «Мұғалім мәртебесі туралы» Қазақстан Республикасы Заңдарының ережелері, 2023–2029 жылдарға арналған білім беруді дамыту тұжырымдамалары және кәсіби стандарттар.

Әдістеме мектеп мұғалімдерінің орыс тілді оқушылармен жұмыс істеу практикалық қажеттіліктерін ескере отырып әзірленді. Бағдарлама оқушылардың тілдік дағдыларын шынымен жақсартуға арналған құралдарды

ұсынады — теориялық материалдарды арттыру арқылы емес, тиімді, қолжетімді және тиімді әдістерді меңгеру арқылы.

Білім деңгейі орта және бастауыш білім беру, техникалық және кәсіптік білім беру, қосымша, арнайы және жоғары білім беру ұйымдары.

Тыңдаушы санаты: мұғалімдер, лекторлар, әдіскерлер және білім беру ұйымдарының басшылары.

Сағат саны: 80 сағат.

Оқыту тілі: орыс, қазақ.

Бағдарлама Қазақстан Республикасының келесі заңнамалық және нормативтік актілері негізінде әзірленіп, құрастырылды.

1. Қазіргі Қазақстанда қазақ тілін мемлекеттік тіл ретінде зерттеу Қазақстан Республикасының бірқатар нормативтік құқықтық актілерінде бекітілген мемлекеттік саясаттың маңызды стратегиялық бағыты болып табылады.
2. Қазақстан Республикасының Конституциясына сәйкес (7-бап), Республиканың мемлекеттік тілі - қазақ тілі. Бұл тілді жетік білу елдің әрбір азаматының әлеуметтік интеграциясының, кәсіби өсуінің және азаматтық жауапкершілігінің алғышарты болып саналады.
3. **«Мұғалім мәртебесі туралы» Қазақстан Республикасының 2019 жылғы 27 желтоқсандағы № 293-VI Заңы.** Заң мұғалімнің кәсіби қызметінің негізгі бағыттарының бірі ретінде мемлекеттік тілге деген құрметті қалыптастыру және оқушылардың бойында тілдік мәдениетті қалыптастыруды белгілейді. Бұл инновациялық және коммуникативтік тәсілдерді қолдануды қоса алғанда, қазақ тілін оқытудың тиімді әдістерін енгізуді талап етеді.
4. 2023 жылғы 12 шілдедегі № 561 Үкімет қаулысымен бекітілген Қазақстан Республикасының 2023–2029 жылдарға арналған тіл саясатын дамыту тұжырымдамасында азаматтардың мемлекеттік қызметтерге, ақпаратқа және қазақ тілінде білім алуға тең қолжетімділігін қамтамасыз ететін бірыңғай тілдік кеңістік құру қажеттілігі атап өтілген. Көпмәдениетті ортада, соның ішінде орыс тілді студенттер үшін қазақ тілін оқыту бағдарламаларын әзірлеуге және енгізуге ерекше назар аударылады.
5. **Қазақстан Республикасының 2007 жылғы 27 шілдедегі № 319-III «Білім туралы» Заңы.** Әрбір азаматтың сапалы білім алу және оқу құқығын, оның ішінде мемлекеттік тілді міндетті түрде меңгеру құқығын бекітеді. Осы заңға сәйкес, қазақ тілін оқыту функционалдық сауаттылықты, ауызша құзыреттілікті және нақты өмірлік жағдайларға қолданылатын қарым-қатынас дағдыларын дамытуы керек.
6. Сонымен қатар, PISA 2022 сияқты халықаралық салыстырмалы зерттеулердің нәтижелері оқушылардың функционалдық сауаттылығын, соның ішінде мемлекеттік тілде сауаттылығын арттыру қажеттілігін

көрсетті. Қазақстан Республикасы Білім министрлігі және Ахмет Байтұрсынұлы атындағы «Талдау» білім беру сапасын бағалау ұлттық орталығы сыни ойлау, шығармашылық және жобаға негізделген іс-шаралар арқылы тілдік дағдыларды дамытуға назар аударуды ұсынады.

7. Осылайша, әсіресе орыс тілді аудитория үшін қазақ тілін оқытудың тиімділігін арттыру ұлттық білім беру жүйесінің басымдығына айналуға. Бұл оқушылардың тілдік ерекшеліктерін ескере отырып, қазақ тілінде сөйлеу және жазу дағдыларын дамытуға ықпал ететін ғылыми негізделген және практикалық бағытталған әдістерді әзірлеуді талап етеді.

II. Глоссарий

Хат— әртүрлі стильдегі мәтіндер құрастыру, эссе жазу, мәнерлі тілді қолдану, ақпаратты қорытындылау, емле және тыныс белгілері.

Сөйлеп тұрған— сөздік қорын, сөйлеу этикеттерін дамыту, орфоэпиялық нормаларды сақтау, мәтіннің аспектілерін талқылау, еркін жауап беру, көрнекі қолдау.

Салыстырмалы грамматика— ана тілі мен оқытылатын тілдердің құрылымдарын салыстыруға негізделген оқыту әдісі.

Супервайзер(ағылшын тіліндегі «supervisor» сөзінен шыққан - бақылаушы, қамқоршы, жетекші)

III. Бағдарлама тақырыбы

Бұл әзірleme салыстырмалы грамматика арқылы жазу және сөйлеу дағдыларын дамытуға бағытталған. Оқулықтар мен оқушылардың білімін талдау ойынға негізделген және көрнекі тәсілдерді қолданатын әдістің қажеттілігін көрсетті. Ұсынылған әдіс сөйлеу тәжірибесінің негізі болып табылатын етістіктер мен есімдіктерге ерекше назар аударады.

IV. Бағдарламаның мақсаты, міндеттері және күтілетін нәтижелері

Мақсат - салыстырмалы грамматикалық тәсілге негізделген сөйлеу дағдыларын дамыту.

Бағдарламаның мақсатты бағыттары:

1. Орыс тілінде оқытатын студенттер арасында қазақ тілінде коммуникативтік құзыреттілікті дамыту.
2. Орыс тілінен қазақ тіліне кезең-кезеңімен аудару арқылы синтаксистік ойлауды үйрету.
3. Авторлық кестелер мен диаграммалар арқылы грамматикалық, лексикалық және стилистикалық дағдыларды қалыптастыру.

4. Интерактивті тапсырмалар, диалогтар, талқылаулар арқылы сөйлеу әрекетін белсендету.
5. Студенттердің модельді пайдалана отырып, өзіндік жұмысы - еліктеуден өзіндік білдіруге көшу.

Күтілетін нәтижелер:

- сөйлеу құрылымын жақсарту;
- «Шаңырақ» бойынша сөйлемдер құрастыру - 47 етістік формасы бар кесте;
- оқушының белсенділігі;
- эссе жазу және қайталап айту дағдылары.
- әртүрлі стильдегі сауатты жазбаша сөйлеуді дамыту;
- негізгі етістік құрылымдарын сенімді түрде меңгеру;
- мәтінді талдау арқылы сыни ойлауды дамыту;
- диалог пен монологта өз ойларын еркін жеткізе білу.

V. Бағдарламаның құрылымы мен мазмұны

Бағдарламаға мыналар кіреді:

- «Жазу» бөлімі (эсселер, стильдер, емле);
- «Сөйлеу» бөлімі (сөздік қоры, орфоэпия, көрнекі сөйлеу);
- кестелермен және алгоритмдермен жаттығу.

Бағдарлама 2 модульден (теориялық және практикалық) және 5 тақырыптан тұрады:

Теориялық бөлім.

- Тақырып 1. Салыстырмалы грамматика: негізгі айырмашылықтар. Сөйлемдермен жұмыс істеудің 7 қадамы.
- 2-тақырып. Етістіктер сөйлеудің өзегі ретінде. Диалог және жазбаша жұмыс.
- 3-тақырып. Эссе презентациясы.
- 4-тақырып. Диалогтық сөйлеуді дамыту.

Практикалық бөлім. Оқыту + тәжірибе.

- 1-тақырып. Сөйлем құрылысы: құрылымы, синтаксисі.
- Ұсыныстармен жұмыс істеудің 7 қадамы. Оқыту + тәжірибе.
- 2-тақырып. «Құрылымдық-кезеңдік аударма» - оқыту.
- 3-тақырып. «Шаңырақ» техникасы: сөйлеу ойындары мен мәтіндер. Етістіктер сөйлеудің өзегі ретінде. Диалог және жазбаша жұмыс.

1-модуль. Оқу процесін ұйымдастыру (32 сағат)

Жоқ	Тақырып	Офлайн (сағат)	Онлайн (сағат)	ӘҚҚ (сағат)	Барлығы
1	«Қазақ тілінен басқа тілде оқытылатын мектептерде қазақ тілін аудармасыз оқыту бойынша әдістемелік ұсыныстар». Әдістемелік ұсыныстар. – Нұр-Сұлтан: Ы. Алтынсарин атындағы Ұлттық білім академиясы, 2019. – 160 б. «Аударма әдісі», «Аралас әдіс» - 22 бет.	0	1	1	3
2	Ұйымдастыру сабағы - не үшін қажет? Автоматтандыру кезеңі - не үшін қажет? а/ «Келісімшарт» ойыны: мұғалімнің оқушыларға және оқушылардың мұғалімге қоятын талаптары. б/ Тесттік репетиция - бұл не және ол не үшін қажет? Тақырыбы: Неліктен сіз қазақ тілін оқып жатырсыз? Қазақ тілінде шағын эсселер жазу. Мақсаты: Балалардың біліміндегі олқылықтарды анықтау.	1	1	1	3
3	Фонетикалық жұмыс. «Фонетикалық аквариум». а/ Жұмыс түрлері мен формалары. «Логикалық манипуляция» б/ ң дыбысының нақты жазылуы	2	2	2	6

	/6-ереже/. «Фонетикалық ертегі»- дауысты дыбыстардың үйлесімдік заңы.				
4	<p>I. Сөздік және лексикалық жұмыс. «Орыс сөйлемдерін қазақ тіліне кезең-кезеңімен конструктивті аудару» Сөзжасам. «DOS» кестесінде жұмыс істеу Принцип: Қарапайымнан күрделіге дейін. «Орыс тіліндегі сөйлемді қазақ тіліне конструктивті түрде кезең-кезеңімен аудармасы» Балалармен морфологиялық және синтаксистік жұмыс.</p> <p>II. Жеті ереже: 1 кезең. Сөйлемді сатылы аудару. 2-кезең. Немесе Сөйлемде септік. Soylemdi satil audaru. 3-кезең. 2 estistik soylemde Soylemdi дыбыс жібереді. 4-ші жыл. 2 etistik soylemde +ilik септік сөйлемде. 5-ші жыл. «Шаңырақ» кесемен жұмысы. Бір тірек /тірек сөз/ сөз сөйлемде. /Бір түйінді сөз/. 6-жыл. «Шаңырақ» кесемен жұмысы. Екі тірек /тірек сөз/ сөз сөйлемде. /Бір түйінді сөз/. 7-ші жыл. Тірек сөзбен /“Шаңырақтан” алынған түйінді сөз/ немесе сөйлемде. Soylemdi satil audaru.</p>	10	2	2	14

	8-ші ерже Бір неше етістік + тірек сөзбен /“Шаңырақтан” алынған түйінді сөз/. Soylemди satil audaru. Біз мұғалімнің /ұстаз/ ережесін /аз/ түсінуге /тырысу/ тырысуымыз керек. Дискрипторлар				
5	Эссе жазу сессиясы.	2	2	2	6

2-модуль. Тәжірибелік бөлім (25 сағат)

Жоқ	Тақырып	Офлайн (сағат)	Онлайн (сағат)	ӘҚҚ (сағат)	Барлығы
1	<p>1. Қарапайым орыс тіліндегі сөйлемді қазақ тіліне кезең-кезеңімен аудару.</p> <p>2. Эссе жазуды бастау үшін грамматикалық негіз арқылы жеті қарапайым сөйлеммен жұмыс істеу.</p> <p>3. Грамматикадан білімді бекітудің түрлері мен формалары: «Пропорция», «Домино» және т.б. / «Пропорция».</p> <p>4. Бақылау. Өзін-өзі бақылау.</p> <p>а/ Бақылау тапсырмаларының жаңа түрлері мен формалары.</p> <p>ә/ Балалардың білімін бақылау: /РАФТ, «Дуэль», сыни ойлау элементтері,</p>	10	1	1	12

	<p>практикалық және шығармашылық жұмыстар және т.б.</p> <p>3. Бақылау және өзін-өзі бақылау түрлері.</p> <p>а/ Сынақтан өткізуде жаңалық.</p> <p>ә/«Дуэль», «Ең күшті», «Тезаурус», «Грамматиканы зерттеу» викторинасы, «Шатасу», «Мені түсін», «Шпаргалка», «Жұмысыңды қорға» және т.б.</p>				
2	<p>Етістіктермен жұмыс істеу. Диалогты дамыту.</p> <p>1. Етістікпен қалай жұмыс істеу керек? /үлгілер, шағын үлгілер, диаграммалары бар сұраулы сөйлемдер/.</p> <p>2. Тест. Сөйлеу. «Шаңырақ» көмекші үстелі</p>	10	2	1	13

3-модуль. Бақылау нысандары мен әдістері. (23 сағат)

Жоқ	Тақырып	Офлайн (сағат)	Онлайн (сағат)	ӘҚҚ (сағат)	Барлығы
2	<p>ZUN-1 бекіту</p> <p>1. «Ассоциация сабағы» сабақ өткізудің бір түрі ретінде.</p> <p>2. «Сұрақтардан мәтінге дейін» сабақ</p>	3	3	3	9

	<p>өткізудің бір түрі ретінде.</p> <p>3. Мәтін жазу үшін қандай тапсырмалар беруге болады?</p> <p>4. Мәтіндерді бекіту және сөздерді тез жаттау үшін қандай тапсырмаларды ұсынуға болады?</p> <p>5. «Шпаргалка», «Домино» және басқа да формалар мен әдістер.</p> <p>6. Кеңесші, оның сабақ кезіндегі және сабақтан тыс функциялары /Көп деңгейлі оқыту бойынша жұмысқа сәйкес/</p>				
<p>2</p>	<p>ZUN-2 бекіту Бақылау.</p> <p>1. Сабақтар мен презентациялар. Бейне байқау. Тақырыптар: «Мен қазақ тілін қалай үйренемін», «Мен қазақ тілін білетініме мақтанамын» және ең үздік қазақ тілі маманын анықтау байқауы.</p> <p>2. Мектеп бойынша өткізілетін «DOS штаб-пәтері» іс-шарасы, оның мақсаттары мен міндеттері.</p> <p>2. Рефлексия. Бекіту жұмыстарының</p>	<p>3</p>	<p>1</p>	<p>1</p>	<p>5</p>

	әдістері мен формалары: «Шаңырақ», «Шпаргалка», «Жұмыс орныңды қорға», «Спикерлердің жұмысы»				
3	<p>Балалардың шығармашылық жұмыстары</p> <p>1. «Мен білетінімді және істей алатынымды дәлелдеймін...» - презентация, практикалық жұмыс, пікірталас және т.б. түрінде.</p> <p>2. Грамматика бойынша білімді бекітудің жаңа жұмыс түрі ретінде «Пропорция» тақырыбындағы шығармашылық жұмыс.</p> <p>3. Практикалық жұмыс: орыс тіліндегі мәтінді қазақ тіліне аудару (кезең-кезеңмен жұмыс). Бұл қандай жұмыс?</p> <p>4. «Мен қазақ тілі бойынша кеңесшімін»: жұмыс форматы. Тақырыпты жақсы білетін студенттер кеңес сұрағандарға оны түсіндіреді. /Спикер белгілерінің қажеттілігі/</p>	3	3	3	9

	<p>5. Жобалар мен жұмыс дәптерлерін құрастыру. Үлгі.</p> <p>Материалдарды көрсету:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Интерактивті ойындар. 2. Мультимедиа. 3. Диалогтық сөйлеуді дамытудың «Шаңырақ» моделі. 				
--	---	--	--	--	--

VI. Оқу процесін ұйымдастыру

Курс күндізгі және қашықтықтан оқытылады. Курстың жалпы ұзақтығы: 80 академиялық сағат. Оқу әдістеріне интерактивті дәрістер, тренинг сабақтары, электрондық кестелер, модельдеу, жұптық тапсырмалар, өзін-өзі талдау және сөйлеу қателерін бейне талдау кіреді. Бағалау әр модульдің соңында жүргізіледі.

VII. Бағдарламаны оқу-әдістемелік қамтамасыз ету

- Етістік формалары бар «Шаңырақ» кестесі;
- Аударма және сөйлем құру алгоритмдері;
- «Менің мейірімді көмекшім» нұсқаулығы. Салыстырмалы грамматикалық ережелер жинағы.
- «Етістіктермен қалай жұмыс істеу керек» атты нұсқаулық. Етістіктердің грамматикалық формалары.
- Әдіс: Р.Б. Мулкибаеваның «Орыс сөйлемін қазақ тіліне құрылымдық-кезендік аудару» әдісі.
- Көрнекі материалдар және сөйлеу үлгілері;
- Минималды ережелер - максималды тәжірибе.

1-модуль. Оқу процесін ұйымдастыру (32 сағат)

Жоқ	Тақырып	Офлайн (сағат)	Онлайн (сағат)	ӘҚҚ (сағат)	Барлығы
1	«Қазақ тілінен басқа тілде оқытылатын мектептерде қазақ	0	1	1	3

	тілін аудармасыз оқыту бойынша әдістемелік ұсыныстар». Әдістемелік ұсыныстар. – Нұр-Сұлтан: Б. Алтынсарин атындағы Ұлттық білім академиясы, 2019. – 160 б. «Аударма әдісі», «Аралас әдіс» - 22 бет.				
2	Ұйымдастыру сабағы - не үшін қажет? Автоматтандыру кезеңі - не үшін қажет?	1	1	1	3
3	Фонетикалық жұмыс	2	2	2	6
4	I. Сөздік және лексикалық жұмыс. "Орыс тіліндегі сөйлемдерді қазақ тіліне сындарлы кезең-кезеңмен аудару" Дискрипторлар	10	2	2	14
5	Эссе жазу сессиясы.	2	2	2	6

2-модуль. Тәжірибелік бөлім (25 сағат)

Жоқ	Тақырып	Офлайн (сағат)	Онлайн (сағат)	ӘҚҚ (сағат)	Барлығы
1	I. Қарапайым орыс тіліндегі сөйлемнің қазақ тіліне кезең-кезеңімен аудармасы. II. Жеті ереже. Сипаттама	10	1	1	12

2	Етістіктермен жұмыс істеу. Диалогты дамыту.	10	2	1	13
----------	---	-----------	----------	----------	-----------

3-модуль. Бақылау нысандары мен әдістері. (23 сағат)

Жоқ	Тақырып	Офлайн (сағат)	Онлайн (сағат)	ӘҚҚ (сағат)	Барлығы
2	ZUN-1 бекіту	3	3	3	9
2	ZUN-2 бекіту Басқару	3	1	1	5
3	Балалардың шығармашылық жұмыстары	3	3	3	9

8. Оқу нәтижелерін бағалау

Әдістер:

- бастапқы диагностика (бастапқы);
- аралық бақылау (ұсыныстармен жұмыс істеу);
- қорытынды рефлексия (эссе, диалог, аударма);
- тексеру парақтары арқылы өзін-өзі бағалау;
- жұмыстар портфолиосы.

Критерийлер:

- мағынаны жеткізудің дәлдігі;
- етістік формаларының дұрыстығы;
- сөйлемнің синтаксистік үйлесімділігі;
- сөйлеудің экспрессивтілігі.

9. Курстан кейінгі қолдау

Курс аяқталғаннан кейін келесілер ұсынылады:

- мессенджерде әдістемелік қолдау;
- ай сайынғы бақылау сессиялары (онлайн);
- тапсырмалар мен карталар банкін жаңарту;
- мұғалімдер тәжірибесінен алынған жағдайларды бірлесіп талдау;
- 4-7 сыныптарда нақты білім беру процесіне енгізуді қолдау.

- Баспа өнімдері «Жұмыс дәптері», «Сыныптағы балаларға арналған жұмыс дәптері» 4-8 сыныптар;
- Бейне оқулықтар, электронды кітаптар жасау;
- Өз бетінше оқу үшін, гаджеттерге қол жеткізу.

10. Негізгі және қосымша әдебиеттер тізімі

Сілтемелер

1. «Оқыту қазақ тілінде жүретін мектептегі қазақ тілінің аудармасыз оқудың әдебиеті». Әдістемелік ұсынымдар.-Нұр-Сұлтан: Ы.Алтынсарин атындағы ұлттық білім академиялары, 2019 ж.-160б. «Аударма әдіс», «Аралас әдіс» - 22 ставка.
2. 40 қазақ тілі сабағы, Ходиша Қожахметова. Алматы, «Жалын». Беттер: 23, 30, 34, 46.
3. Қазақ тілін үйрену, Н.Оралбаева. Алматы: «Мектеп», 1989. Беттер: 11, 52, 53–59, 72, 85.
4. Ш. Бектұров, А.Бектұрова. «Қазақ тілін ана тілінде оқытуға арналған нұсқаулық», 2002. Сілтеме: 40_urokov_kazakhskogo_yazyka.pdf
5. Филология ғылымдарының докторлары А.С. Сейдімбек, М.К. Барманқұлов және т.б. «Жоғары сынып оқушылары мен жоғары оқу орындарының студенттеріне арналған қазақ тілі», 1999 ж.
6. Ф. Франк. «Орысша-қазақша-ағылшынша пәндік-тақырыптық сөздік», Алматы, 2004 ж.
7. Қазақ тілін өз бетінше оқуға арналған нұсқаулық: 1500 сөз бен сөз тіркесі«Аруна» ЖШС, 2005 ж.
8. Қазақ тілі, С. Арпабеков. Анықтамалық. Алматы, 2004 Т.М. Артыкова. «Қазақ тілі: диаграммалар мен кестелер. 5–11 сыныптар», Алматы.
9. 2021-2022 оқу жылында Қазақстан Республикасының орта білім беру мекемелеріндегі оқу процесінің ерекшеліктері туралы әдістемелік хат.
10. Жалпы орта білім берудің мемлекеттік жалпыға міндетті стандарты, 2021 ж.
11. 5-9 сыныптарға арналған (қазақ тілінде оқытпайтын мектептер) «Қазақ тілі мен әдебиеті» пәнінің үлгілік оқу бағдарламасы, жаңартылған мазмұны, 2021 ж.
12. Валяева Т. «Қазақ грамматикасымен кездесулер». Сілтеме: Vstrecha_s_kazakhskoy_grammatikoy.pdf
13. Дмитрий Полиглот. Тілашар ENTER1. Сілтеме: https://youtu.be/pw8qgxpwoZI?list=PLRnwb2a4Ecp5tizeCb_34Xg35RigC6zBO
14. Soyletube — қазақ тілі сабақтары:
  - a. 1-сабақ (Кіріспе): https://youtu.be/3_wvn-1WWf8
  - b. 2-сабақ: <https://youtu.be/03Ca1MSCtfI>
  - c. 4-сабақ (қоштасу): <https://youtu.be/ASB3RNm0oA4>

- d. 5-сабақ (дәмхана мен мейрамханада):https://youtu.be/fPJC_yGIMgs
  - e. 6-сабақ (тамақ туралы):<https://youtu.be/IebgogV0TLc>
  - f. 9-сабақ (тілектер):<https://youtu.be/EoPhN5VGuik>
  - g. 10-сабақ (адамдардың аты-жөні):<https://youtu.be/QapxfNzkqs0>
  - h. 11-сабақ (тұрақты өрнектер):<https://youtu.be/ERHlaUMdKyc>
  - i. 13-сабақ (Сингармонизм заңы):<https://youtu.be/ISuSbOICgFI>
15. Ұлттық энциклопедия, Алматы: Қазақ энциклопедиясы, Бас редакция, 1992. — 216 б.
16. Ш. Уәлиханов. «Таңдаулылар», Алматы: Жазушы, 1990 - 416 б.
-

Р.Б. Мүлкібаеваның авторлық оқулықтарының тізімі

1. "Мен қазақ тілін білгім келеді." "Етістіктермен қалай жұмыс істеу керек." Етістіктермен жұмыс істеу әдістемесі. Студенттер мен мұғалімдерге арналған негізгі ережелер жинағы.
Р.Б.Мүлкібаева, 2021, 26–27 б., 16 бет.
2. «Мен қазақ тілін білгім келеді». I бөлім студенттерге арналған негізгі ережелер жинағы.
2021, 16–19 беттер.
3. «Мен қазақ тілін білгім келеді». Мұғалімдерге арналған практикалық нұсқаулық.
4. Фонетикалық аквариум- көрнекі көмек.
5. «Мен қазақ тілін білгім келеді»— аудио материалдар. 1–3 сыныптарға ұсынылады.
6. «Мен қазақ тілін білгім келеді». Қазақ тілі сабақтарында оқушылардың интеллектуалды дамуы. 2006 ж., 21-бет.
7. «Мен қазақ тілін білгім келеді». Білім беру ойындары.
2000, 11-бет.
8. Лексикалық Домино- білім беру ойындары.
9. Бейне оқулықтар.